

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea Mixtă Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni împotriva Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Întreprinderea Mixtă Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni și menținută hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 ianuarie 2016,

c o n s t a t ă

La 17 ianuarie 2014, ÎM CIA „Transelit” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva CNPF cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că la 20 decembrie 2013 a avut loc ședința CNPF, în cadrul căreia s-a examinat actul de control tematic privind respectarea legislației de către ÎM CIA „Transelit” SA la formarea rezervelor de asigurare și menținerea marjelor de solvabilitate și coeficientului de lichiditate. În rezultat a fost emisă hotărârea din 20 decembrie 2013 cu privire la deschiderea procedurii de remediere financiară a ÎM CIA „Transelit” SA.

Indică ÎM CIA „Transelit” SA că prin hotărârea dată s-a dispus deschiderea procedurii de remediere financiară, pct. 3 lit. a) prevăzând prescrierea persoanelor cu funcții de răspundere ale ÎM CIA „Transelit” SA să respecte necondiționat prevederile actelor legislative și normative privind solvabilitatea și stabilitatea financiară și aducerea în termen de trei luni a ratei de solvabilitate în concordanță cu normele legale. Pct. 3 lit. b) din hotărâre prevede că în termen de 10 zile lucrătoare persoanele cu funcții de răspundere ale

ÎM CIA „Transelit” SA se obligă să prezinte spre aprobare CNPF planul de remediere financiară a întreprinderii și să efectueze verificarea, inventarierea și instrumentarea dosarelor de daună, înregistrate în evidența ÎM CIA „Transelit” SA în vederea evaluării daunelor reale și a obligațiilor de plată față de creditorii de asigurări, cu întocmirea listei creditorilor și stabilirea priorității despăgubirilor de asigurare, iar lit. c) a pct. 3 stipulează că se prescrie persoanelor cu funcții de răspundere inventarierea și conservarea bunurilor și activelor asigurătorului pe durata procedurii de remediere financiară.

Menționează reclamanta că potrivit pct. 4 din hotărârea din 20 decembrie 2013, s-a interzis reclamantei pe durata procedurii de remediere financiară: subscrierea unor noi contracte de asigurare și încasarea primelor aferente, precum și reînnoirea contractelor de asigurare ajunse la scadență; desfășurarea activității investiționale prin înstrăinarea activelor fără acordul prealabil al CNPF și efectuarea operațiunilor la conturile bancare și cu numerar, cu excepția cazurilor legate de încasarea mijloacelor bănești și de efectuarea, cu acordul prealabil al CNPF, a cheltuielilor de plată a despăgubirilor de asigurare și cheltuielilor curente de întreținere. Pct. 6 din hotărâre stipulează că se avertizează ÎM CIA „Transelit” SA cu adresarea de către CNPF în instanța de judecată privind intentarea procedurii de insolvență în cazul nerespectării pct. 3 lit. a) și cu sancționarea prin retragerea licenței pentru dreptul de a desfășura activitatea de asigurare în cazul nerespectării pct. 3 lit. b) și c) și pct. 4.

Consideră ÎM CIA „Transelit” SA că hotărârea CNPF din 20 decembrie 2013 este neîntemeiată și lipsită de suport probatoriu și legal, fiind în același timp și prematură. Astfel, indică reclamanta că temei pentru inițierea procedurii de remediere financiară, invocat de către pârâta CNPF, a servit scăderea ratei de solvabilitate raportate de reclamantă la situația din 30 septembrie 2013 – 58, 13, comparativ cu cea din 30 iunie 2013 – 74, 54. Totodată, ÎM CIA „Transelit” SA a elaborat și a pus în aplicare „Planul măsurilor pentru majorarea marjei de solvabilitate”, conform căruia întreprinderea tinde să majoreze constant rata solvabilității până la un nivel suficient pentru a asigura stabilitatea financiară necondiționată. Planul dat a fost prezentat CNPF la 21 noiembrie 2013 și a fost parțial realizat de către ÎM CIA „Transelit” SA la momentul depunerii cererii de chemare în judecată.

Declară reclamanta că menținerea ratei de solvabilitate la un nivel nu mai mic de 100 % poate fi realizat doar în cadrul activității neafectate de procedura de remediere financiară. Odată cu începerea procedurii de remediere financiară de către CNPF, activitatea curentă a întreprinderii va fi afectată și poate duce la insolvențarea acesteia.

Afirmă ÎM CIA „Transelit” SA că a fost încălcată procedura de inițiere a controlului tematic privind respectarea legislației de către asigurători la formarea rezervelor de asigurare și menținerea marjei de solvabilitate și lichiditate stabilit prin ordonanța CNPF nr. 54/6 din 08 noiembrie 2013, or, în ordonanța dată, prin care s-a decis inițierea controlului, nu este prevăzut concret controlul cărei marje de solvabilitate va fi verificat, și anume marja de solvabilitate disponibilă sau cea minimă. Necătfînd la faptul dat, CNPF în baza ordonanței nominalizate emite la 12 noiembrie 2013 ordinul nr. 169 cu privire la inițierea controlului tematic, din care considerent controlul este unul ilegal și neîntemeiat, în legătură cu ce la 24 decembrie 2013 ÎM CIA „Transelit” SA a înaintat către CNPF cererea prealabilă prin care a solicitat anularea actului de control din 22 noiembrie 2013 și a hotărîrii din 20 decembrie 2013. Prin răspunsul CNPF nr. 06-62 din 10 ianuarie 2014, cererea prealabilă a fost respinsă.

Solicită reclamanta anularea actului de control din 22 noiembrie 2013 privind respectarea legislației de către ÎM CIA „Transelit” SA la formarea rezervelor de asigurare și menținerea marjelor de solvabilitate și coeficientului de lichiditate și a hotărârii CNPF nr. 60/1 din 20 decembrie 2013 cu privire la deschiderea procedurii de remediere financiară a ÎM CIA „Transelit” SA, precum și încasarea din contul CNPF a cheltuielilor de executare a încheierii de asigurare a acțiunii din 18 ianuarie 2014 în sumă de 2562, 90 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 ianuarie 2016, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016, a fost respins apelul declarat de către ÎM CIA „Transelit” SA și menținută hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 ianuarie 2016.

Instanțele de judecată au conchis că în cadrul controlului tematic efectuat la ÎM CIA „Transelit” SA s-a stabilit că întreprinderea nu a respectat modul de formare și menținere a rezervei de primă necîștigată prin ce a admis determinarea acesteia în mărime diminuată la situația din data de 30 septembrie 2013 cu 60,6 mii lei, iar rata solvabilității constituia 58,13 %, ceea ce este sub nivelul stabilit de prevederile pct. 12 și pct. 12¹ din Regulamentul privind marjele de solvabilitate și coeficientul de lichiditate ale asigurătorilor (reasigurătorilor), aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 2/1 din 21 ianuarie 2011, temei din care a fost emisă legal și întemeiat hotărârea contestată nr. 60/1 din 20 decembrie 2013. Totodată, instanțele ierarhic inferioare au stabilit că marja de solvabilitate a ÎM CIA „Transelit” SA a fost ridicată la 112,15 % abia la data de 28 februarie 2014, ca consecință fiind emisă hotărârea CNPF nr. 17/1 din 18 martie 2014 de încetare a procedurii de remediere financiară a ÎM CIA „Transelit” SA deschisă prin hotărârea contestată nr. 60/1 din 20 decembrie 2013.

La 29 iulie 2016, ÎM CIA „Transelit” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

În susținerea recursului, ÎM CIA „Transelit” SA a invocat că instanța de apel nu a examinat complet și obiectiv pricina, a interpretat în mod eronat legea, precum și nu a analizat argumentele expuse în cererea de apel, decizia nefiind motivată.

Menționează ÎM CIA „Transelit” SA că instanțele ierarhic inferioare au încălcat normele de drept procedural, și anume pretențiile pecuniare ale recurente-reclamante urmau a fi separate de pretențiile adresate în temeiul Legii contenciosului administrativ, cu strămutarea în instanța de judecată de drept comun.

Indică recurenta că atât instanța de fond, cât și cea de apel, nu au elucidat faptul că ordonanța CNPF din 08 noiembrie 2013 a fost emisă cu încălcarea procedurii, deoarece în actul dat nu este prevăzut concret controlul cărei marje de solvabilitate va fi verificat.

Afirmă ÎM CIA „Transelit” SA că instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont de faptul că hotărârea contestată a fost emisă prematur, în situația în care recurenta-reclamantă a elaborat și a pus în aplicare „Planul măsurilor pentru majorarea marjei de solvabilitate”, acesta fiind prezentat CNPF la 21 noiembrie 2013, însă respins neîntemeiat de către intimata-pîrîță.

Invocă recurenta că instanțele de judecată nu au fost în drept să respingă acțiunea în condițiile în care actul administrativ contestat a fost desființat prin hotărârea CNPF nr. 17/1

din 18 martie 2014, conform căreia a fost încetată procedura de remediere financiară a ÎM CIA „Transelit” SA deschisă prin hotărârea nr. 60/1 din 20 decembrie 2013.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2016 a fost expediată în adresa recurentei ÎM CIA „Transelit” SA la 23 mai 2016, potrivit scrisorii de însoțire nr. 19014-4 (f.d. 233, volumul I) și a fost recepționată la 31 mai 2016, conform ștampilei aplicate pe scrisoarea de însoțire (f.d. 9, volumul II).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către ÎM CIA „Transelit” SA la 29 iulie 2016, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 22 august 2016, în adresa intimatei CNPF a fost expediată copia recursului declarat de către ÎM CIA „Transelit” SA cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 24 septembrie 2016, intimata CNPF a depus referință, solicitând declararea recursului depus de către ÎM CIA „Transelit” SA ca fiind inadmisibil, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, iar argumentele invocate sunt similare cu cele expuse în cererea de apel.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către ÎM CIA „Transelit” SA este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea

probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către ÎM CIA „Transelit” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentei ÎM CIA „Transelit” SA cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut ca temei al admisibilității recursului argumentul recurentei precum că instanțele ierarhic inferioare au încălcat normele de drept procedural și nu au separat pretențiile pecuniare ale ÎM CIA „Transelit” SA, cu strămutarea acestora în instanța de judecată de drept comun, deoarece la emiterea hotărîrii cu privire la contestarea actului administrativ, instanța de contencios administrativ se pronunță și asupra cheltuielilor de judecată, nefiind necesară separarea pretenției date de cele de contencios administrativ.

Referitor la argumentul ÎM CIA „Transelit” SA precum că instanțele ierarhic inferioare nu au elucidat faptul invocat în cererea de chemare în judecată precum că ordonanța CNPF din 08 noiembrie 2013 a fost emisă cu încălcarea procedurii, se reține că atât instanța de fond, cât și cea de apel, au dat apreciere acestui argument invocat de către recurentul-reclamant și au indicat că stabilirea obiectului controlului verificarea marjei de solvabilitate nu presupune altceva decît verificarea marjei de solvabilitate disponibilă, or, anume prin respectarea nivelului acesteia se asigură stabilitatea financiară.

Nu poate fi reținut ca temei al admisibilității recursului nici argumentul recurentei precum că instanțele de judecată nu au fost în drept să respingă acțiunea în condițiile în care actul contestat a fost desființat prin hotărîrea CNPF nr. 17/1 din 18 martie 2014, deoarece prin hotărîrea dată a fost încetată procedura de remediere financiară a ÎM CIA „Transelit” SA deschisă prin hotărîrea nr. 60/1 din 20 decembrie 2013, dat fiind faptul că marja de solvabilitate la situația din data de 28 februarie 2014 a fost ridicată pînă la 112,15 %. Astfel, prin hotărîrea CNPF nr. 17/1 din 18 martie 2014 nu a fost abrogată hotărîrea CNPF nr. 60/1 din 20 decembrie 2013, ci a fost încetată procedura de remediere financiară a ÎM CIA „Transelit” SA din considerentul executării hotărîrii date.

Alte argumente invocate în recursul declarat nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural, verificîndu-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar și nu temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către ÎM CIA „Transelit” SA ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Întreprinderea Mixtă Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic